

Светополк Чех (1846 — 1908) през осемдесетях и деветдесетях години се ползува с голяма симпатия между читателите, създадена му с неговите стихове и повести. В него чехите виждат своя духовен пастир, близък тълковател на народната душа; защото, той изниса онова, което всички гнети, с такава сила, че увлича, наелектрезирава, когато разкрива глжбините на сжрдцето си на звучения матерен език. Палмата на п егическото си пжрвенство Чех достига благодарение на богатството и живостта на своята фантазия, ярките краски на рисунака и забележителната мекота в сравненията. Наред с високия подем в неговата поезия пленят правдивостта и дълбоките чувства. В начало на поетическата си кариера той охотно подбيرا патриотически теми с романтическа подплата, ала всжде се чувствува интимното убеждение на поета. Свещенното въздушевление и справедливо негодувание извикват нравственото чувство у поета. У него нема игра на думи и изкжлчена реч — топлото чувство се излива в възвишени слова. Искреното убеждение е източник на неговите песни. Утрени песни и нови песни, макар да не се отличават с висока художественост, са пробудили хиляди читатели в техния политически сжн. Песни на роба достигат забележителен успех; те издържат 28 издания.

За епическите си песни Чех се ползува често от историята на своя народ. Адамити, романтически епос, изобразяющ живота на тия религиозни мечтатели, бжрже обезпечава на автора си почетно място в чехската литература. Великолепната поема Догмар, изобразяюща сждбата на Оттокаровата дщеря, станала жена на датския крал, е дадена в дивни картини. Нейното пътешествие към новата ѝ родина дава възможност на поета да се докосне до нещастната сждба на Ободритите, живели някога на остров Рюген. Вацлав от Михаловиц, обржща нашия поглед към най-тжжния период из чехската история, към времената след Белогорския бой. В Жижко той прославя този чехски герой.

От неговите лирикоепически произведения особено знаменита е поемата Под липата. От към богатство на идейно сждржание се отличава Европа и Славия. Неговите стихотворения в Кавказ се отличават с своя романтизъм. В тях личи влиянието на изтока, гдето Чех е пътешествувал.

Не малка роля играе в неговата поезия сатирата и хумора. Така в Ханоман той създава особения епос. В приказката Ключ от небето, той анализира относителното понятие за щастие. В живописните пътешествия по Чехия, той бичува разните пороци на народния живот. Тук Светополк Чех минава към прозата, дава превжзходни образци, особено, е лекия жанр: разказа, нувелата, арабеската и фйолетона. Материали той сжбира из действителния живот, макар да ги обработва не напълно реалистически.